

Geen drie keer nadenken!

Op zoek naar houvast in de filosofie? Denk dan ook eens aan Confucius, zegt Paul van Els, universitair docent Chinese Studies.

Een bekende uitspraak van Confucius (555-479 v.Chr.) is dat je geen drie keer ergens over moet nadenken voor je iets doet. 'Twee keer, dat is wel genoeg', luidt zijn advies. Langer twijfelen gaat ten koste van je daadkracht, of je gaat misschien te veel denken aan je eigen voordeel of reputatie.

Of hij hier een grapje maakt, weten we niet zeker, volgens Paul van Els. 'Het is in elk geval geen filosofie met een grote F. Veel uitspraken worden trouwens aan hem toegeschreven zonder dat we zeker weten of hij ze echt heeft gedaan.' De oudst bekende Chinese wijsgeer heeft dan ook geen systematische filosofie nagelaten. Van Els noemt het 'meer losse flodders dan een leer'. En: 'Hij was geen vragensteller, maar een leermeester.'

Het goede voorbeeld

Confucius hamert op goed gedrag, dat is een van zijn kernideeën. 'Als goede mensen het land besturen en daarbij het goede voorbeeld geven, kan de goedheid zich verspreiden. Dat vind ik een mooi idee', zegt Van Els: 'Confucius

zelf dacht op een ambtelijke post een heilzame invloed te kunnen hebben op de toestand in zijn staat, maar hij raakte teleurgesteld, nam ontslag en werd leraar. Uiteindelijk is dat een zegen gebleken, daardoor heeft hij meer invloed gehad.'

Zoek de erkenning bij jezelf

Of hij leed onder een gebrek aan erkenning, weet Van Els niet zeker. 'Maar hij leert ons dat je die erkenning vooral bij jezelf moet zoeken. Het gaat er bij goede daden niet om of ze worden gezien. Ook dat vind ik een mooie gedachte: als je tijdens je ochtendwandeling de troep van straat raapt, ook al ziet niemand dat, heb je zelf alvast een goede dag.' ■

Paul van Els schreef samen met Carine Defoort het boek Confucius spreekt. De Chinese meester zet ons aan het denken.

Geen twijfel meer

*Op mijn 15e zette ik mijn zinnen op leren.
Op mijn 30e stond ik op eigen benen.
Op mijn 40e verdween mijn twijfel.
Op mijn 50e besepte ik mijn bestemming.
Op mijn 60e raakte mijn gehoor afgestemd.
Op mijn 70e leefde ik naar hartenwens,
zonder daarbij buiten de perken te treden.*

'Hij zegt dit over zichzelf', aldus Van Els. 'Maar mensen hebben het gebruikt als een soort algemene levenslijn. 'Op eigen benen staan' is in het Chinees een bekend begrip. Iedereen weet dat je bedoelt dat je dan 30 bent.'